

Valtioneuvoston päätös

valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittaman valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita koskevan inventoinnin korvaamisesta uudella inventoinnilla

ASIA

Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden inventoinnin korvaaminen uudella niin, että valtioneuvoston 5.1.1995 antaman valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita ja maisemanhoidon kehittämistä koskevan periaatepäätöksen mukaisen alueluettelon sijasta valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamana inventointina käytetään vuonna 2021 valmistunutta inventointia Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA 2021).

LÄHTÖKOHDAT

Valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista säädetään maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999, MRL) 3 luvussa. Lain 22 §:n mukaan tavoitteista päättää valtioneuvosto, ja ne voivat koskea muun ohessa asioita, joilla on merkittävä vaikutus kansalliseen kulttuuri- tai luonnonperintöön. Voimassa olevat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on hyväksytty valtioneuvoston päätöksellä 14.12.2017.

Valtion viranomaisten tulee MRL 24 §:n 1 momentin mukaan ottaa toiminnassaan huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja edistää niiden toteuttamista. Lisäksi valtion viranomaisten on arvioitava toimenpiteidensä vaikutuksia aluerakenteen ja alueiden käytön kannalta. Lain 24 §:n 2 momentin mukaan maakunnan suunnittelussa ja muussa alueidenkäytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista.

Valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita koskevan valtioneuvoston päätöksen mukaan alueidenkäytössä huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta. Päätöksen mukaan luonnon- ja kulttuuriympäristöjen kestävä käyttö toteutuu turvaamalla niiden alueellinen monimuotoisuus ja ajallinen kerroksisuus. Suomalaisen kulttuuriympäristön kokonaisuus perustuu päätöksen mukaan viranomaisten laatimiin valtakunnallisiin inventointeihin, jotka koskevat valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita, valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä ja valtakunnallisesti merkittäviä arkeologisia kohteita. Valtioneuvosto voi päättää valtakunnallisten inventointien korvaamisesta uusilla inventoinneilla.

Valtioneuvoston päätöksessä tarkoitettuna valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita koskevana inventointina on tähän asti toiminut 5.1.1995 annetun valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita ja maisemanhoidon kehittämistä koskevan valtioneuvoston periaatepäätöksen liitteen mukaiset 156 valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta. Periaatepäätöksen antamisen jälkeen maaseudun kulttuurimaisemat ovat muuttuneet ja niistä on kertynyt uutta näkemysellistä tietoa. Maisemiin vaikuttavat kansalliset, alueelliset ja paikalliset ilmiöt yhdessä ilmastonmuutoksen ja luonnon monimuotoisuuden heikentymisen kaltaisten maailmanlaajuisten kehityskulkujen kanssa ovat lisänneet tarvetta ymmärtää maiseman muutosta ja vahvistaa ajan tasalla olevaa tietopohjaa. Tämän päätöksen kohteena olevalla valtakunnallisesti arvok-

kaiden maisema-alueiden inventoinnilla on selvitetty kulttuurimaisemien nykyistä tilaa ja kerätty maisemia koskevaa valtakunnantasoista ajankohtaista tietoa alueidenkäytön suunnittelun tueksi. Inventoinnin päivittämisen tarvetta ovat lisänneet myös 1990-luvun lopulla ja 2000-luvulla toteutetut alueidenkäyttöä ohjaavan lainsäädännön muutokset, valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen inventoinnin (RKY) päivitys 2009 sekä kasvanut tarve varmistaa maisemaan liittyvien suunnitteluvaihtoehtojen ja tukien oikeudenmukainen kohdentuminen. Inventointi vastaa lisäksi Euroopan neuvoston laatiman Eurooppalaisen maisemayleissopimuksen (2000/2006) tavoitteisiin.

VALTAKUNNALLISESTI ARVOKKAIDEN MAISEMA-ALUEIDEN 2021 INVENTOINNIN VALMISTELU

Inventoinnin kohteena on ollut koko Suomi lukuun ottamatta Ahvenanmaan maakuntaa. Inventointia ohjasi ympäristöministeriön 21.5.2010 asettama maisema-alueiden päivitysinventointien ohjaus- ja arviointiryhmä (MAPIO), jossa oli edustus ympäristöministeriöstä, maa- ja metsätalousministeriöstä, Metsähallituksesta, Museovirastosta, Suomen ympäristökeskuksesta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristö-keskuksista (ELY-keskus) ja maakuntien liitoista. MAPIO ohjasi inventointia valtakunnallisesti, käsitteli alueellisten inventointien tulokset ja laati valtakunnallisen yhteenvedon.

Varsinaiset inventointityöt toteutettiin hanke pohjaisesti maakunnittain pääosin vuosina 2010–2014. Inventointien toteutuksesta vastasivat pääosin ELY-keskukset, ja niitä koordinoivat alueelliset ohjausryhmät, jollaisina toimivat usein maakunnalliset kulttuuriympäristöryhmät. Inventoinnin aikana järjestettiin sidosryhmä- ja keskustelutilaisuuksia sekä tiedotettiin inventoinnista myös ympäristöministeriön ja ELY-keskusten sähköisissä tiedotuskanavissa ja inventointeja varten perustetulla internetsivustolla. Inventoinnista järjestettiin kaksi lausunto- ja kuulemiskierrosta vuosina 2016 ja 2020. Ympäristöministeriö on valmistellut lausunto- ja kuulemiskierroksilla saadun palautteen sekä täydentävien selvitysten pohjalta esityksen uudeksi valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden inventoinniksi.

Ympäristöministeriö varasi ennen valtioneuvoston päätöksentekoa muille ministeriöille tilaisuuden antaa lausuntonsa siitä, onko esitys uusiksi valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi valmisteltu asianmukaisesti niin, että asiassa voidaan antaa valtioneuvoston päätös. Oikeusministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö totesivat lausunnoissaan, että niillä ei ollut lausuttavaa esityksestä. Maa- ja metsätalousministeriö kiinnitti lausunnossaan huomiota muun muassa valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden inventoinnin oikeusvaikutusten täsmällisen kuvauksen tarpeeseen sekä lausunto- ja kuulemiskierroksilla saadun palautteen huomioimiseen. Lausunnossa esitetyt asiat on huomioitu päätöksen jatkovalmistelussa. Saaduissa lausunnoissa ei esitetty esityksen valmisteluprosessiin liittyviä huomautuksia.

VALTAKUNNALLISESTI ARVOKKAIDEN MAISEMA-ALUEIDEN 2021 INVENTOINNIN SISÄLTÖ

Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA 2021) sisältää 186 aluetta aluerajauksiin ja -kuvauksiin, kun vuodelta 1995 peräisin oleva alueluettelo on sisältänyt 156 aluetta. Vuoden 2021 alueluettelo on suurelta osin sama kuin vuonna 1995, mutta noin 20 aluetta on poistettu ja noin 50 aluetta ovat uusia. Joitain alueita on yhdistetty ja joitain on erotettu omiksi alueikseen. Huomattava osa uusista alueista sijaitsee Ylä-Lapissa, jonka maisemien inventoinnissa on otettu ensimmäistä kertaa laajamittaisesti huomioon saamelaiset kulttuuri- ja elinkeinomaisemat. Noin 20 aluetta on poistettu, koska niiden maisemallinen arvo on kärsinyt esi-

merkiksi elinkeinorakenteen muutoksista tai autoitumisesta, tai koska niiden olennaiset maisema-arvot otetaan huomioon rakennetun kulttuuriympäristön inventoinnin kohteina. Lisäksi on tehty useita rajausmuutoksia maisemallisin perustein tai maankäytön muutoksien takia.

Vuoden 2021 inventoinnissa on tarkasteltu elinvoimaisia, luonnon- ja kulttuuriarvoiltaan monipuolisia maaseudun kulttuurimaisemia, jotka ilmentävät poikkeuksellisen edustavasti maisemamaakunnalleen ja -seudulleen ominaisia maisemapiirteitä. Inventointiin sisältyy myös muiden alkutuotannon elinkeinojen, kuten saaristoelinkeinojen, erätalouden, metsätalouden sekä poronhoidon ja muiden saamelaiselinkeinojen kulttuurimaisemia. Maisema-alueisiin sisältyy lisäksi nähtävyyden luonteisia historiallisia matkailukohteita ja kulttuurisesti merkittäviä luonnonmaisemakokonaisuuksia. Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA 2021) antaa laajan ja edustavan kokonaiskuvan maaseudun kulttuurimaisemien piirteistä. Nämä maisema-alueet ovat suomalaisten kulttuurimaisemien parhaimmisto. Niiden arvot perustuvat alueiden luonnonpiirteisiin ja siihen kulttuuriperintöön, joka on syntynyt ihmistoiminnan vaikutuksesta, perinteisten elinkeinojen ja muun maankäytön tuloksena. Maisemiin sisältyy historiallisten ja nykyajan piirteiden jatkumo, jonka säilyminen edellyttää tietoisuutta maiseman arvoista sekä valmiutta huolehtia niistä maisemanhoidon, suunnittelun ja elinkeinotoiminnan avulla. Yksityiskohtaiset tiedot maisema-alueista ovat nähtävissä ympäristöhallinnon Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA 2021) verkkosivuilla.

VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Inventoinnin valmistelun yhteydessä on selvitetty suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (SOVA-laki, 200/2005) 3 §:ssä tarkoitetulla tavalla inventoinnin ympäristövaikutuksia. Ympäristövaikutusten lisäksi on arvioitu muun muassa taloudellisia vaikutuksia, viranomaisvaikutuksia ja vaikutuksia alueiden käytön suunnitteluun ja rakentamisen ohjaukseen. Suurin osa päivitetystä maisema-alueista sisältyy jo nykyiseen vuodelta 1995 peräisin olevaan maisema-alueiden inventointiin. Uusia alueita, joita vaikutukset vuoden 2021 inventoinnin johdosta koskisivat, on noin neljäsosa kaikista alueista.

Vaikutus viranomaisten toimintaan

Maankäyttö- ja rakennuslain 24 §:n mukaan valtion viranomaisten on otettava valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet huomioon, edistettävä niiden toteutumista ja arvioitava toimenpiteidensä vaikutuksia aluerakenteen ja alueiden käytön kannalta. Lisäksi säännöksen mukaan alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista. Koska tämän päätöksen mukainen inventointi toimii valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa tarkoitettuna valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita koskevana inventointina, sillä on MRL 24 §:n mukainen vaikutus viranomaisten toimintaan. Inventointi on viranomaistoiminnassa hyödynnettävää lähtöaineistoa.

Valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita koskevan inventoinnin korvaamisesta ajantasaisella inventoinnilla voidaan katsoa olevan viranomaistoimintaa selkeyttävä ja helpottava vaikutus, kun viranomainen voi pohjata toimintansa ja päätöksensä ajantasaiseen valtakunnallisia maisema-arvoja koskevaan tietovarantoon.

Taloudelliset vaikutukset

Itse inventoinnilla ei katsota olevan suoria taloudellisia vaikutuksia. Välillisiä myönteisiä vaikutuksia on valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden tavoitteella tukea maaseudun

elinvoimaisuutta ja viihtyisyyttä muun muassa parantamalla maatalouden ja matkailuelinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytyksiä. Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden status saattaa edistää myös esimerkiksi erilaisten tuki-, korvaus- tai avustusinstrumenttien hyödyntämistä sekä kannustaa alueiden asukkaita ja yrittäjiä luomaan uutta alueiden erityisarvoon perustuvaa elinkeinotoimintaa. Alueiden käytössä perustavoitteena on maisema-alueiden arvojen turvaaminen tavanomaisin keinoin, hyvän hoidon ja hallitun muutoksen kautta. Alueen sisältyminen valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden inventointiin voi kaavoituksen tai valtion viranomaisten päätösten kautta aiheuttaa taloudelliselle toiminnalle rajoittavia tai ohjaavia vaikutuksia.

Vaikutukset ympäristöön

Merkittävimmät myönteiset ympäristövaikutukset kohdistuvat kulttuuriympäristön historiallisten piirteiden ja muiden maisemallisten arvojen säilymiseen ja kohenemiseen sekä maisemanhoidon käytäntöjen kehittämiseen. Lisäksi maisema-alueiden arvojen säilyttämisellä voidaan vaikuttaa alueiden asukkaiden hyvinvointiin ja viihtyvyyteen myönteisesti.

VALTIONEUVOSTON PÄÄTÖS

Valtioneuvosto päättää, että Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA 2021) on valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita koskevassa päätöksessä tarkoitettu valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita koskeva inventointi. Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA 2021) korvaa aiemman inventoinnin.

PÄÄTÖKSEN VOIMAANTULO

Tämä päätös tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2022.

Tämän päätöksen voimaan tullessa valmisteilla oleva kaava voidaan hyväksyä tämän päätöksen estämättä 31.8.2022 mennessä, mikäli kaavaehdotus on asetettu julkisesti nähtäville ennen tämän päätöksen voimaantuloa. Tämän päätöksen voimaan tullessa valmisteltavana oleva muu päätös tai toimenpide voidaan tämän päätöksen estämättä tehdä 31.8.2022 mennessä.

Helsingissä 18.11.2021

Ympäristö- ja ilmastoministeri Krista Mikkonen

Hallitussihteeri Piia Kähkölä

	Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue Nationellt värdefullt landskapsområde	Kunta Kommun
1.	Skärlandet in saaristokulttuurimaisema Skärlandets skärgårdskulturlandskap	Raasepori Raseborg
2.	Fiskarsin ja Pohjanpitäjänlahden kulttuurimaisemat Fiskars och Pojovikens kulturlandskap	Raasepori Raseborg
3.	Fagervikin ja Snappertunan kulttuurimaisemat Fagerviks och Snappertuna kulturlandskap	Inkoo, Raasepori Ingå, Raseborg
4.	Mustionjokilaakson viljelymaisema Svartådalens odlingslandskap	Raasepori Raseborg
5.	Nummenjoen ja Pusulanjoen viljelylaakso Nummenjoki och Pusulanjoki odlingsdal	Lohja Lojo
6.	Siuntion ja Degerbyn viljelymaisemat Sjundeå och Degerby odlingslandskap	Inkoo, Lohja, Siuntio, Vihti Ingå, Lojo, Sjundeå, Vichtis
7.	Porkkalan saaristo- ja viljelymaisema Porkala skärgårds- och odlingslandskap	Kirkkonummi Kyrkslätt
8.	Helsingin edustan merimaisema Helsingfors havslandskap	Helsinki Helsingfors
9.	Vantaanjokilaakson viljelymaisema Vanda ådals odlingslandskap	Helsinki, Vantaa Helsingfors, Vanda
10.	Porvoonjokilaakson viljelymaisema Borgå ådals odlingslandskap	Askola, Orimattila, Porvoo, Pukkila Askola, Borgå, Orimattila, Pukkila
11.	Pernajanlahden ja Koskenkylänjoen kulttuurimaisemat Pernåvikens och Forsby ås kulturlandskap	Lapinjärvi, Loviisa, Myrskylä Lappträsk, Lovisa, Mörskom
12.	Saaristomeren merimaisemat Skärgårdshavets havslandskap	Parainen Pargas
13.	Ströömin meriväylä	Kustavi
14.	Airiston merimaisema Erstans havslandskap	Naantali, Parainen, Turku Nådendal, Pargas, Åbo
15.	Mynälähden kulttuurimaisema	Masku, Mynämäki, Vehmaa
16.	Laitilan viljelymaisema	Laitila, Uusikaupunki
17.	Aurajokilaakson viljelymaisema Auraådalens odlingslandskap	Aura, Kaarina, Lieto, Oripää, Pöytyä, Turku Aura, Lundo, Oripää, Pöytis, S:t Karins, Åbo
18.	Paimionjokilaakson viljelymaisema	Kaarina, Lieto, Paimio
19.	Perniön viljelymaisemat	Salo
20.	Halikonjokilaakson viljelymaisema	Paimio, Salo
21.	Uskelanjokilaakson viljelymaisema	Salo
22.	Euran ja Kiukaisten kulttuurimaisemat	Eura
23.	Köyliönjärven kulttuurimaisema	Säkylä
24.	Kokemäenjokilaakson kulttuurimaisemat	Harjavalta, Huittinen, Kokemäki, Nakkila, Pori, Sastamala, Ulvila
25.	Yyterin maisemat	Pori
26.	Ahlaisten kulttuurimaisema	Pori
27.	Vihteljärven vesireitin ja Riihonlahden kulttuurimaisemat	Kankaanpää, Pori
28.	Loimijokilaakson viljelymaisemat	Forssa, Jokioinen, Ypäjä
29.	Tammelan kulttuurimaisemat	Tammela
30.	Hämeen Härkätien maisemat	Hattula, Hämeenlinna, Loppi, Tammela

31.	Hakoisten linnavuoren kulttuurimaisema	Janakkala
32.	Vanajaveden laakso ja Aulanko	Hattula, Hämeenlinna
33.	Hauhon reitin kulttuurimaisemat	Hämeenlinna
34.	Lammin lounaiset viljelymaisemat	Hämeenlinna
35.	Lammin kulttuurimaisemat	Hämeenlinna
36.	Evon metsäkulttuuri- ja jokimaisemat	Hämeenlinna
37.	Hollolan kulttuurimaisemat	Hollola
38.	Tiirismaan ja Salpausselän maisemat	Hollola, Lahti
39.	Auttoisten ja Vesijaon kulttuurimaisemat	Padasjoki
40.	Etelä-Päijänteen kulttuuri- ja harjusaarimaisemat	Asikkala, Padasjoki, Sysmä
41.	Artjärven viljelymaisema	Orimattila
42.	Hiidenvuoren maisemat	Iitti, Kouvola
43.	Punkalaitumenjoen viljelymaisemat	Punkalaidun
44.	Rautaveden kulttuurimaisema	Sastamala
45.	Hämeenkyrön kulttuurimaisema	Hämeenkyrö
46.	Vesilahden kulttuurimaisema	Akaa, Lempäälä, Nokia, Pirkkala, Vesilahti
47.	Sääksmäen ja Tarttilan kulttuurimaisemat	Hämeenlinna, Valkeakoski
48.	Pirkanmaan harjumaisemat	Hämeenkyrö, Ikaalinen, Kangasala, Pälkäne, Tampere, Ylöjärvi
49.	Haralanharjun maisemat	Kangasala
50.	Ruoveden reitin maisemat	Ruovesi
51.	Juupajoen kulttuurimaisema	Juupajoki, Orivesi
52.	Kuhmoisten Linnavuoren muinaismaisema	Kuhmoinen
53.	Arvajanreitin kulttuurimaisemat	Jämsä, Kuhmoinen
54.	Itäisen Suomenlahden saaristomaisemat	Hamina, Kotka, Pyhtää
55.	Östra Finska vikens skärgårdslandskap	Fredrikshamn, Kotka, Pyttis
55.	Kymijokilaakson kulttuurimaisema	Kotka, Kouvola, Loviisa, Pyhtää
55.	Kymmene älvdals kulturlandskap	Kotka, Kouvola, Lovisa, Pyttis
56.	Elimäen viljelymaisema	Kouvola
57.	Kimolan kulttuurimaisema	Iitti, Kouvola
58.	Jaalan kirkonseudun kulttuurimaisema	Kouvola
59.	Sippolan- ja Summanjokilaaksojen kulttuurimaisema	Hamina, Kouvola
60.	Klamilan kulttuurimaisema	Virolahti
61.	Vaalimaanjokilaakson kulttuurimaisema	Miehikkälä, Virolahti
62.	Joutsenon viljelymaisema	Lappeenranta
63.	Utulan ja Kyläniemen viljely- ja järvimaisemat	Ruokolahti, Taipalsaari
64.	Haukkavuoren maisemat	Rautjärvi, Ruokolahti
65.	Tarnalan viljely- ja järvimaisemat	Parikkala
66.	Ristiinan veskansan kulttuurimaisema	Mikkeli
67.	Neitvuoren maisemat	Juva, Mikkeli
68.	Muuramäen maisema	Puumala
69.	Kaskiin viljelymaisema	Juva
70.	Sulkavan Linnavuoren maisema	Sulkava
71.	Kuhajärven viljelymaisema	Sulkava
72.	Savonselän mäkitasutusmaisemat	Joroinen, Juva, Mikkeli
73.	Osikonmäen viljelymaisema	Rantasalmi
74.	Kokonsaaren kulttuurimaisemat	Savonlinna
75.	Kyrönsalmen kulttuurimaisema	Savonlinna

76.	Punkaharjun maisemat	Savonlinna
77.	Kotkatlahden kulttuurimaisema	Joroinen
78.	Mustinmäen kulttuurimaisemat	Leppävirta
79.	Paukarlahden viljelymaisema	Leppävirta
80.	Puijon maisemat	Kuopio
81.	Maaninkajärven ja Onkiveden kulttuurimaisemat	Iisalmi, Kuopio, Lapinlahti, Pielavesi, Siilinjärvi
82.	Nilsian mäkikylät	Kuopio
83.	Pisan maisemat	Kuopio
84.	Heinäveden reitin vesistömaisema	Heinävesi, Leppävirta, Savonlinna, Varkaus
85.	Totkunniemen kylämaisemat	Kitee
86.	Kiteenlahden kylämaisemat	Kitee
87.	Saarion kylämaisema	Tohmajärvi
88.	Huhtilammen kylämaisema	Joensuu
89.	Heinävaaran ja Selkien kylien vaaramaisemat	Joensuu, Kontiolahti
90.	Ilomantsin vaarakylämaisemat	Ilomantsi
91.	Kolin maisemat	Joensuu, Kontiolahti, Lieksa
92.	Karhunpään rantakylä	Nurmes
93.	Ylikylän viljelymaisemat	Nurmes
94.	Ylä-Valtimon viljelymaisemat	Nurmes
95.	Rasimäen jokilaaksokylä	Nurmes
96.	Alhojärven viljelymaisema	Jämsä
97.	Jämsänjokilaakso	Jämsä
98.	Oravivuoren maisemat	Jyväskylä, Jämsä
99.	Putkilahden kulttuurimaisemat	Jyväskylä
100.	Viisarimäen ja Rutalahden laaksomaisema	Joutsa, Toivakka
101.	Kuukanpään kulttuurimaisema	Jyväskylä
102.	Hyyppäänvuoren maisema	Laukaa
103.	Saarijärven reitin kulttuurimaisemat	Karstula, Saarijärvi
104.	Pihtiputaan pika-asutusmaisemat	Pihtipudas
105.	Muurasjärven kulttuurimaisemat	Pihtipudas
106.	Hyyppäjokilaakson kulttuurimaisema	Kauhajoki
107.	Luopajärven viljelylakeus	Kurikka
108.	Ilmajoen Alajoen lakeusmaisema	Ilmajoki, Seinäjoki
109.	Orisbergin kulttuurimaisema Orisbergs kulturlandskap	Isokyrö, Seinäjoki Seinäjoki, Storkyro
110.	Lapuan Alajoen peltolakeus	Kauhava, Lapua, Seinäjoki
111.	Kuortaneenjärven kulttuurimaisemat	Kuortane, Lapua
112.	Ähtärin reitin maisemat	Virrat, Ähtäri
113.	Lehtimäen mäkiasutus	Alajärvi
114.	Härkmeren kulttuurimaisema Härkmeri kulturlandskap	Kristiinankaupunki Kristinestad
115.	Merenkurkun saaristomaisemat Kvarkens skärgårdslandskap	Maalahti, Mustasaari, Uusikaarlepyy, Vöyri Korsholm, Malax, Nykarleby, Vörå
116.	Björköbyn saariston kulttuurimaisema Björköby skärgårds kulturlandskap	Mustasaari Korsholm
117.	Söderfjärdenin viljelyaukea Söderfjärdens odlingslätt	Maalahti, Mustasaari, Vaasa Korsholm, Malax, Vasa

118.	Vanhan Vaasan kulttuurimaisema Gamla Vasa kulturlandskap	Vaasa Vasa
119.	Laihianjoen kulttuurimaisema Laihela ås kulturlandskap	Laihia, Mustasaari Korsholm, Laihela
120.	Kyrönjokilaakson kulttuurimaisemat Kyro älvdals kulturlandskap	Isokyrö, Mustasaari, Seinäjoki, Vaasa Korsholm, Seinäjoki, Strokyro, Vasa
121.	Vöyrinjokilaakson kulttuurimaisemat Vörå ådals kulturlandskap	Vöyri Vörå
122.	Kimojokilaakson viljelymaisemat Kimo ådals odlingslandskap	Vöyri Vörå
123.	Purmonjokilaakson viljelymaisemat Purmo ådals odlingslandskap	Pedersören kunta Pedersöre
124.	Vetelinjokilaakson viljelymaisema Vetil ådals odlingslandskap	Veteli Vetil
125.	Lestijokilaakson kulttuurimaisema	Kannus, Toholampi
126.	Vattajan ja Ohtakaran rantamaisemat Vattaja och Ohtakari strandlandskap	Kokkola Karleby
127.	Reisjärven kulttuurimaisemat	Reisjärvi
128.	Kalajokilaakson viljelymaisemat	Haapajärvi, Nivala, Sievi, Ylivieska
129.	Rahjan saaristomaisemat	Kalajoki
130.	Miilurannan asutusmaisema	Kärsämäki
131.	Hailuoto	Hailuoto, Oulu
132.	Limingan lakeuden kulttuurimaisema	Kempele, Liminka, Lumijoki, Oulu, Tyrvävä
133.	Oulujokilaakson kulttuurimaisemat	Muhos, Oulu, Tyrvävä
134.	Rokuanvaaran maisemat	Muhos, Utajärvi, Vaala
135.	Manamansalon kulttuurimaisemat	Vaala
136.	Olvassuo	Pudasjärvi, Puolanka, Utajärvi
137.	Aittojärven ja Livojokivarren kulttuurimaisemat	Pudasjärvi
138.	Iijoen jokivarsimaisemat	Pudasjärvi, Taivalkoski
139.	Tyrjärven kulttuurimaisemat	Taivalkoski
140.	Määttälänvaaran kulttuurimaisemat	Kuusamo
141.	Rukan vaarajono	Kuusamo
142.	Oulankajoen ja Kitkajoen koskimaisemat	Kuusamo, Salla
143.	Paltaniemen kulttuurimaisema ja Oulujärven rantaluhat	Kajaani
144.	Melalahden ja Vaarankylän kulttuurimaisemat	Paltamo
145.	Vuokatin vaarajono ja rantakylät	Sotkamo
146.	Naapurinvaaran vaara-asutus	Sotkamo
147.	Kainuun vaarakylät	Puolanka
148.	Suomussalmen vienalaiskylien kulttuuri- ja eränkäyntimaisemat	Suomussalmi
149.	Simon rannikon kulttuurimaisemat	Simo
150.	Eteläisen Tornionlaakson maisemat	Tornio, Ylitornio
151.	Aavasaksan maisemat	Ylitornio
152.	Ratasjärven kulttuurimaisema	Pello
153.	Lohijärven ja Leukumanpään kylämaisemat	Ylitornio
154.	Yläkemijoen kylämaisemat	Rovaniemi
155.	Juujärven jokivarsikylän kulttuurimaisema	Kemijärvi
156.	Kitkajärvien ja Riisitunturin maisemat	Kuusamo, Posio
157.	Venejärven kylämaisema	Kolari

158.	Kaukosen kylämaisema	Kittilä
159.	Kieringin kulttuurimaisema	Sodankylä
160.	Javaruksen kylämaisema	Kemijärvi
161.	Pyhätunturin maisemat	Kemijärvi, Pelkosenniemi
162.	Kairalan ja Luiron kulttuurimaisema	Pelkosenniemi
163.	Kuoskun kulttuurimaisema	Savukoski
164.	Saijan kylämaisema	Salla
165.	Ounas- ja Pallastunturien maisemat	Enontekiö, Kittilä, Muonio
	Ovnes- ja Bállasduoddara duovdagat	Eanodat, Gihttel, Muoná
166.	Puljun erämaakylä	Kittilä
167.	Käsivarren suurunturien maisemat	Enontekiö
	Giehtaruohtasa stuorraduoddariid duovdagat	Eanodat
168.	liton palsasuomaisema	Enontekiö
	litto balsajeaggeduovdda	Eanodat
169.	Enontekiön poronhoito- ja kausiasutusmaisemat	Enontekiö
	Eanodaga boazodoallo- ja jahkodatássanduovdagat	Eanodat
170.	Peurakairan luontaiselinkeinomaisemat	Inari, Kittilä, Sodankylä
	Goddeskáiddi luondduealáhusduovdagat	Anár, Gihttel, Soađegilli
171.	Nattastunturien ja Sompiojärven maisemat	Sodankylä
	Náttažiid ja Soabatjávri duovdagat	Soađegilli
172.	Saaritunturien poronhoitomaisemat	Sodankylä
	Suoloduoddara boazodoalloduovdagat	Soađegilli
173.	Kaunispään tunturimaisemat	Inari
	Čáppoaivvi duottarduovdagat	Anár
174.	Inarijärven ja Juutuanjoen maisemat	Inari
	Anárjávri ja Juvdujoga duovdagat	Anár
	Aanaarjäävri já Juvduu enâduvah	Aanaar
	Aanarjääu'r da Juutuanjoogg kue'stelm	Aanar
175.	Ukonjärven ja Myössäjärven maisemat	Inari
	Ádjájávri ja Muoisejávri duovdagat	Anár
	Äijihjäävri já Myössäjäävri enâduvah	Aanaar
	Ukonjääu'r da Myössäjääu'r kue'stelm	Aanar
176.	Nellimin asutusmaisemat	Inari
	Njellima ássanduovdagat	Anár
	Njeellim aassâmenâduvah	Aanaar
	Njeä'llem aassâm kue'stelm	Aanar
177.	Iijärven ja Tsiuttajoen luontaiselinkeinomaisemat	Inari
	Idjajávri ja Čivttajoga luondduealáhusduovdagat	Anár
	Ijjäävri ja Čivtjuuvâ luánduiäláttâsenâduvah	Aanaar
	Ijjääu'r da Tsiuttajoogg luättjie'llemvue'kk'-kue'stelm	Aanar
178.	Näätämön kolttasaamelaismaisemat	Inari
	Njávđama nuortalašeanadagat	Anár
	Njävđám nuorttâlâšenâduvah	Aanaar
	Njauddâm nuorttsää'mkue'stelm	Aanar
179.	Inarijokivarren vuotuismuuton maisemat	Inari
	Anárjohleagi jahkodatjohtima duovdagat	Anár
	Aanaarjuhâpiállá varriistállâm enâduvah	Aanaar
180.	Ailikastunturin luontaiselinkeinomaisemat	Utsjoki
	Áilegasa luondduealáhusduovdagat	Ohcejohka
181.	Kevon tunturiylängön maisemat	Utsjoki
	Geavu badjeeatnama duovdagat	Ohcejohka
182.	Tenonlaakson maisemat	Utsjoki

	Deanuleagi duovdagat	Ohcejohka
183.	Paistunturien luontaiselinkeinomaisemat	Utsjoki
	Báišduoddara luondduealáhusduovdagat	Ohcejohka
184.	Utsjokilaakson maisemat	Utsjoki
	Ohcejohleagi duovdagat	Ohcejohka
185.	Alakönkään koskimaisema	Utsjoki
	Vuollegeavgnjá guoikaduovdda	Ohcejohka
186.	Pulmankijärven tunturimaisema	Utsjoki
	Buolbmátjávrrri duottarduovdda	Ohcejohka

